

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2001-2002

19 juni 2002

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

**– van de heer Jan Roegiers, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, de heren Koen Helsen
en Jan Van Duppen, mevrouw Ria Van Den Heuvel en de heer Jan Loones –**

betreffende de problematiek van de geboorteregistratie

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Op 4 juni 2002 werd in New York het UNICEF-rapport "Birth registration : right from the start" bekendgemaakt. Daaruit blijkt dat 50 miljoen kinderen – meer dan 40 % van de pasgeborenen – hun leven starten zonder een officiële naam of nationaliteit.

Terwijl in de geïndustrialiseerde wereld zo'n 98 % van de kinderen bij hun geboorte geregistreerd wordt, bedraagt dat in Zuid-Azië slechts 37 %. In het sub-Saharagebied is dat minder dan 30 %, en in landen als Afghanistan, Eritrea en Congo bestaat er zelfs geen registratiesysteem vanwege de aanhoudende oorlogen.

Het belang van de geboorteregistratie wordt nog al te vaak onderschat. Zo'n registratie heeft niet alleen implicaties voor het kind zelf, maar ook voor het hele maatschappelijke gebeuren in het betrokken land. Ongeregistreerde kinderen hebben geen officiële identiteit. Een identiteitskaart kan immers beschouwd worden als een soort 'deelnemerskaart' voor de samenleving. Deze situatie zorgt ervoor dat die kinderen vanaf de start van hun leven in een zeer zwakke sociale positie terechtkomen.

Een overzicht van de gevolgen :– *Recht op onderwijs*

Geboorteregistratie geeft kinderen een identiteit waardoor ze als individu het recht krijgen op een nationaliteit en – daaruit voortvloeiend – op de meest fundamentele mensenrechten. In sommige ontwikkelingslanden als Soedan, Jemen of Kameroen kan men zich pas inschrijven in een basisschool wanneer men een geboortecertificaat kan voorleggen. Ook in Turkije is een geboortebewijs noodzakelijk om een getuigschrift van de basisschool te behalen.

– *Recht op familiale banden*

Een goede geboorteregistratie zorgt ervoor dat kinderen beschermd worden tegen onrechtmatige verandering of vervalsing van hun naam. Ook in het kader van adoptie is dat van groot belang. Zo blijkt uit een rapport van de Verenigde Naties dat in Guatemala documenten worden vervalst, dat kinderen gekidnapt worden uit hun eigen families en nadien zelfs verhandeld worden. Het gebrek

aan geboorteregistratie schept dus de mogelijkheden om tot deze flagrante misdaden over te gaan.

– *Recht op bescherming tegen uitbuiting en misbruik*

Ondanks het (bijna universeel geratificeerde) Internationaal Verdrag van de Rechten van het kind (IVRK) evolueren kindermisbruik en uitbuiting van minderjarigen nog steeds in stijgende lijn. De grootste oorzaak daarvan is het gebrek aan een sluitende politiek van geboorteregistratie. Zo kan kinderarbeid nog welig tieren in landen waar kinderarbeid reeds bij wet verboden is. Er zijn ettelijke gevallen bekend van kinderen die werken in fabrieken waar sportschoenen, vuurwerk, lucifers en dergelijke worden geproduceerd.

Een andere perverse trend is de kinderhandel met als doel prostitutie en hedendaagse vormen van slavernij (zoals het verrichten van huishoudelijke taken). Zonder een geboortebewijs kan men de leeftijd van een kind vaak niet bewijzen wat hen enorm kwetsbaar maakt voor seksueel misbruik.

Ook de problematiek van de kindsoldaten is hier aan de orde. Naar schatting 300.000 jongeren onder de 18 jaar worden actief ingezet in zo'n 30 conflicten gespreid over de hele wereld.

– *Recht op jeugdrecht*

Het geboortecertificaat moet jongeren ook beschermen tegen de berechting als meerderjarige. Kinderen en jongeren vallen immers onder een ander justitieel regime dan volwassenen. Hierdoor kan o.a. worden vermeden dat jongeren tot de doodstraf worden veroordeeld (uiteraard los van het feit dat de indieners van dit voorstel van resolutie te allen tijde tegenstanders van de doodstraf zijn).

Ook wat het uitzitten van hun straf betreft, moet vermeden worden dat jongeren opgesloten worden in gewone gevangenissen met alle risico's van dien, zoals blootstelling aan allerlei vormen van geweld, uitbuiting en besmetting.

– *Recht op maatschappelijke erkenning en deelname*

Het ontbreken van een geboortebewijs heeft niet enkel implicaties tijdens de eerste levensjaren maar ook daarna. Zo kan men zonder geboortecertificaat geen paspoort krijgen, geen wettelijk huwelijk sluiten, geen bankrekening openen en geen rijbewijs behalen. Als gevolg daarvan heeft men ook geen recht op sociale uitkeringen zoals kinderbijslag of een pensioen.

Een geboortecertificaat garandeert in de meeste gevallen ook democratische participatie. Zonder certificaat kan men immers niet overal deelnemen aan verkiezingen, laat staan zich verkiesbaar stellen. Ook voor de demografische politiek is dat belangrijk. Het beleid kan in bepaalde ontwikkelingslanden (door een slechte geboorteregistratie) soms danig bemoeilijkt worden wegens gebrek aan noodzakelijke basisgegevens.

Rechtstreekse ontwikkelingshulp kan om dezelfde redenen effectiviteit en efficiëntie missen.

Uit bovenstaande opsomming blijkt duidelijk dat niet-registratie onvermijdelijk leidt tot verwaarlozing, kwetsbaarheid en uitbuiting van kinderen.

Uit het VN-rapport blijkt dat kinderen die het vaakst getroffen worden door niet-registratie, meestal in landelijke gebieden wonen, vaak ongeletterde ouders hebben, het kind zijn van een ongehuwde moeder, in conflictgebieden wonen, vluchteling zijn of behoren tot een etnische minderheid (bv. Koerden in Syrië, Pygmeeën in Kameroen).

De problemen die een goede geboorteregistratie in de weg staan, zijn van diverse aard. De hoofdoorzaak is het gebrek aan interesse van de politieke machthebbers. Zij zien meestal het nut niet in van de logistieke uitbouw van zo'n fundamenteel mensenrecht. Verder is de registratieprocedure al te vaak complex en bureaucratisch, vooral voor mensen die ongeletterd zijn. Ook is er dikwijls eenvoudigweg geen wettelijk kader voorhanden. In sommige landen speelt ook de kostprijs mee.

We kunnen hier dus duidelijk spreken van een vicieuze cirkel. Bovendien zijn er heel wat logistieke problemen. Bepaalde gebieden in de wereld zijn heel moeilijk toegankelijk of liggen te ver van een administratieve post.

Hoewel er sinds de ondertekening van het IVRK in 1989 al heel wat stappen zijn ondernomen, is er nog heel wat werk aan de winkel.

Verschillende conferenties over dit thema hebben aangetoond dat – niettegenstaande het feit dat de situatie kan verschillen volgens geografische ligging – er oplossingen zijn die, vooral indien ze gecombineerd worden, efficiënt kunnen zijn :

- het betrekken van alle maatschappelijke gele-
- dingen ;

- het overtuigen van alle betrokken partijen van het nut en het belang van geboorteregistratie als een fundamenteel kinderrecht ;
- het creëren of actualiseren van een wettelijk kader ;
- het zorgen voor de coördinatie tussen de verschillende instellingen en ministeries ;
- het opbouwen van de nodige infrastructuur die de ganse bevolking bereikt ;
- het op elkaar afstemmen van de geboorteregistraties en andere overheidsdiensten (bv. inentingsprogramma's) ;
- het adequaat opleiden van ambtenaren door training ;
- het uittrekken van genoeg middelen en het ter beschikking stellen van goede infrastructuur.

Jan ROEGIERS

Trees MERCKX-VAN GOEY

Koen HELSEN

Jan VAN DUPPEN

Ria VAN DEN HEUVEL

Jan LOONES

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Het Vlaams Parlement,

– gelet op :

- 1° de inhoud van het UNICEF-rapport 'Birth registration : Right from the start' dat voldoende informatie bevat die de Vlaamse regering moet aanzetten om al het mogelijke te doen om het probleem van de niet-registratie bij geboorte aan te pakken ;
- 2° het feit dat Vlaanderen het IVRK bij decreet op 15 mei 1991 heeft geratificeerd en dus vanuit dat engagement het nodige moet doen opdat de kinderrechten overal ter wereld worden nageleefd ;

– vraagt de Vlaamse regering :

- 1° na te gaan of er in Vlaanderen nog problemen zijn in het kader van de geboorteregistratie en daaraan gekoppeld eventueel maatregelen te nemen opdat 100 % geboorteregistratie kan worden gegarandeerd ;
- 2° bij het onderhandelen over samenwerkingsverdragen en -akkoorden de problematiek van de geboorteregistratie altijd op de agenda te plaatsen ;
- 3° in het kader van het Vlaamse beleid inzake ontwikkelingssamenwerking logistieke steun te verlenen aan onze partnerlanden zodat – waar nodig – de geboorteregistratie kan worden gegarandeerd.

Jan ROEGIERS

Trees MERCKX-VAN GOEY

Koen HELSEN

Jan VAN DUPPEN

Ria VAN DEN HEUVEL

Jan LOONES
